

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/236/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5108228063
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5108228063.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Romana Tichého, v právnej veci žalobcov: 1/ S. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. X. XXX, 2/ mal. S. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. X. XXX, 3/ mal. O. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. X. XXX, 4/ mal. V. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. X. XXX, žalobcovia 2/ - 4/ zastúpení žalobkyňou 1/ ako zákonnou zástupkyňou, všetci právne zastúpení Mgr. Vladimírom Karáskom, advokátom, so sídlom v K. G., N. XX/XX, proti žalovaným: 1/ V. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. X. XXX, XXX XX Q., právne zastúpený JUDr. Antonom Kupšom, advokátom, so sídlom v P., S. ul. XX, 2/ KOOPERATIVA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, právne zastúpený JUDr. Baltazárom Mucskom, advokátom, so sídlom I. XX, XXX XX G., o náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalobcov a žalovaného v rade 1/ proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 8C/221/2008-62 zo dňa 05.10.2012, takto

rozhodol:

Rozsudok prvoinštančného súdu vo výroku, ktorým vo zvyšnej časti žalobu zamietol, p o t v r d z u j e .

V ostatnej časti rozsudok prvoinštančného súdu m e n í tak, že žalovaní v rade 1/ a 2/ s ú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v rade 1/ 9.958,18 eur, žalobcovi v rade 2/ 8.298,48 eur, žalobcovi v rade 3/ 8.298,48 eur a žalobcovi v rade 4/ 8.298,48 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalovaným v rade 1/, 2/ nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v rade 1/ nepriznáva.

Žalobcom v rade 2/, 3/, 4/ priznáva voči žalovaným v rade 1/, 2/ nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne prvoinštančný súd po právoplatnosti veci samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému v rade 1/ povinnosť zaplatiť žalobkyni v rade 1/ 9.958,18 eur, žalobcovi v rade 2/ 8.298,48 eur, žalobcovi v rade 3/ 8.298,48 eur a žalobcovi v rade 4/ 8.298,48 eur, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšnej časti žalobu zamietol, žalobu osobitne voči žalovanému v rade 2/ zamietol. Rozhodnutie o trovách prvostupňového konania si vyhradil na čas po právoplatnosti rozsudku vo veci samej.

Z výsledkov vykonaného dokazovania mal okresný súd za jednoznačne preukázané, že k smrti V. G., manželka žalobkyne v rade 1/ a otca žalobcov v rade 2/ až 4/ došlo v dôsledku zavineného protiprávneho konania odporcu, ktorého zodpovednosť bola preukázaná i trestným rozkazom Okresného súdu vo Frýdku - Místku č.r. číslo 5T/35/2008 zo dňa 18.03.2008, ktorým bol uznaný vinným za to, že dňa 25.10.2007 okolo 5.15 hod. riadil vo Frýdku - Místku osobné motorové vozidlo, prekročil najvyššiu povolenú rýchlosť v obci, bezdôvodne zišiel do protismeru, kde došlo k bočnému stretu s protiidúcim

nákladným vozidlom. Po odraze vozidla došlo k ďalšiemu nárazu do nákladného vozidla značky IVECO, ktorý stál v ľavom odstavnom pruhu mimo vozovku. Po odraze a rotácii späť vo vozovke došlo k zastaveniu vozidla v ľavom jazdnom pruhu, kde došlo k následnému stretu s protiidúcim vozidlom značky Mercedes, v dôsledku čoho spolujazdec obvineného V. G. utrpel zranenia, ktorým na mieste dopravnej nehody podľahol. Za tento skutok bol žalovaný v rade 1/ odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 1 roka s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 2 rokov a na trest zákazu činnosti. Protiprávnym konaním žalovaného došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv, jednak samotného V. G. k zásahu do práva na život, ako aj žalobcov v rade 1/ až 4/ titulom straty rodinného príslušníka. Pri určení výšky primeraného zadosťučinenia okresný súd vychádzal z kritérií stanovených v § 13 ods. 1 OZ, a to zo závažnosti vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Uviedol, že výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých porušenie práva nastalo, a teda ku vzťahu k postihnutej osobe, vo vzťahu k subjektu, ktorý neoprávnený zásah spôsobil, aby tak bola zabezpečená požiadavka účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Uviedol, že život človeka predstavuje najvyššiu ľudskú hodnotu a protiprávnym konaním žalovaného bolo do tejto hodnoty zasiahnuté nenapraviteľným spôsobom tak, že žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia podľa ods. 1 § 13 nemôže byť na mieste. Z ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia možno vyvodiť, že predpokladom pre priznanie práva na nemajetkovú ujmu v peniazoch môže byť aj iný ako tam uvedený, t.j. porovnateľný aspekt, zavinené protiprávne konanie žalovaného, dôsledkom ktorého bola smrť V. G., je iným porovnateľným aspektom pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Ide o absolútnu ujmu - smrť, pričom táto okolnosť sama o sebe odôvodňuje priznanie finančného zadosťučinenia, keď je vopred jasné, že presný finančný ekvivalent za ľudský život nie je možné určiť. Pri určení peňažnej náhrady súd prihliadal na okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo na nenapraviteľný následok vzniknutý v dôsledku smrti manžela a otca žalobcov, ako aj na to, že išlo o neúmyselný trestný čin. Vzhľadom na všetky tieto okolnosti priznal náhradu nemajetkovej ujmy žalobcom spolu vo výške 600.000,00 Sk, ktorú považoval za spravodlivé rozdeliť na každého zo žalobcov v rade 1/ až 4/ ekvivalentom sumy 150.000,00 Sk - 16.596,96 eur. V prípade žalobcu zohľadňoval to, že v prípade žalobkyne v rade 1/ sa jedná o manželku, v prípade žalobcov v rade 2/ až 4/ o deti zomrelého, ktoré sú rôzneho veku a práve uvedené zohľadnil pri odstupňovaní priznanej nemajetkovej ujmy. Žalobu vo zvyšnej časti, ktorá číselne prekračovala náhradu nemajetkovej ujmy priznanú okresným súdom, vo zvyšku zamietol. Taktiež zamietol žalobu žalobcov vo vzťahu k žalovanému v rade 2/ po tom, čo prihliadol na ním vznesenú námietku premlčania s tým, že v ďalších právnych súvislostiach zostáva otvorená otázka zodpovednosti žalovaného v rade 2/ ako poisťovateľa žalovaného v rade 1/ pre prípad, pokiaľ si žalovaný v rade 1/ uplatní právo na regresné plnenie, ktoré by najprv sám vynaložil voči žalobcom. Pri rozhodovaní o námietke premlčania prihliadol na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/278/2007. O trovách konania rozhodol podľa § 151 ods. 2 O.s.p. s tým, že si rozhodnutie o trovách prvostupňového konania vyhradil na čas po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Proti rozsudku okresného súdu v zákonnej lehote doručili odvolanie žalobcovia. Žalobkyňa v rade 1/ vyjadrila zásadný nesúhlas s rozhodnutím súdu v otázke určenia výšky nemajetkovej ujmy vo výške 9.958,18 eur, ktorú jej má zaplatiť žalovaný v rade 1/. Uviedla, že v prípade, keď najbližšia osoba žalobkyne v rade 1/ zahynula tragicky, je pre ňu nesmierne ťažké preukazovať, čo pre ňu usmrtená osoba znamenala. Snaha dokázať súdu, že táto nemajetková ujma existuje, spôsobuje žalobkyňi psychický tlak, ktorý môže a nemusí zvládnuť. Veľmi ťažko sa jej o týchto veciach rozpráva a súd sám bol svedkom toho, ako musela viackrát prerušiť svoj výsluch pre jeho emočné nezvládnutie. Emočné vypätie je veľmi ťažko v zápisnici z pojednávania zachytiť, a preto aj odvolaciemu súdu je obtiažne preukazovať tieto skutočnosti. Navyiac žalobkyňa nikdy predtým nemala skúsenosť so súdom a o to náročnejšie bolo pre ňu pred súdom vystupovať. Pred každým jedným pojednávaním sa vracala od obdobia, počas ktorého tvorili so zosnulým manželom kompletnú rodinu. Závažnosť ujmy sa posudzuje najmä z hľadiska „odčiniteľnosti“ takéhoto zásahu. Vinou žalovaného v rade 1/ došlo tak k neodčiniteľnej ujme, deštrukcii rodiny a vôbec interpersonálnych vzťahov, ktoré v plnom rozsahu odôvodňujú zaviazanie k náhrade nemajetkovej ujmy tak, ako bola uplatnená návrhom v sume 1.000.000,00 Sk. Za nemysliteľné považovala, aby výška nemajetkovej ujmy bežne priznávaná napríklad politikom niekoľkonásobne presahovala nemajetkovú ujmu spôsobenú smrťou manžela a otca žalobcov v rade 1/ až 4/. Za nezákonné žalobcovia považovali i rozhodnutie okresného súdu, pokiaľ zamietol žalobu vo vzťahu k žalovanému v rade 2/ z dôvodu námietky premlčania za nelogické považovali, aby sa niektorá zo samotných foriem ochrany práva na ochranu osobnosti premlčovala (náhrada nemajetkovej ujmy), ak

samotné právo, ochranu ktorému má poskytnúť, premlčateľné nie je. V tejto súvislosti poukazovala aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/1522/2007 z 28.06.2007, podľa ktorého sa právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch nepremlčuje. K obdobnému názoru došiel i Najvyšší súd ČR v rozsudku z 25.09.2003 30Cdo/1542/2003 s tým, že tieto závery sú v rovnakom postavení ako rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/278/2007, a preto nie je dôvod držať sa tohto rozhodnutia, pokiaľ samotná judikatúra nie je pre rozhodovanie súdu záväzná a zjednotená. K otázke pasívnej legitímácie žalovaného v rade 2/ v konaní sa žalobcovia podrobne vyjadrili písomne 24.08.2012. Pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 382/2001 Z. z. o PZP treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, zákon č. 381/2001 Z. z. o PZP je výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené teraz platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo dňa 16.09.2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“ či používa termín „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú, tak aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje majetkovú škodu a nemajetkovú škodu (napr. rozsudok Súdneho dvora zo 06.05.2010 vo veci C63/09 Axel Walz proti Clickair SA). V nadväznosti na tieto skutočnosti uviedli, že pasívna legitímácia odporcu v rade 2/ je daná právom EÚ, ktoré má prednosť pred zákonmi SR, čo vyplýva priamo z Ústavy SR. Ďalej uviedli, že ak by aj súd pripustil premlčateľnosť uplatneného nároku, tak vzhľadom na pasívnu legitímáciu žalovaného v rade 2/ by toto premlčanie začalo plynúť v súlade s § 104 OZ rok po poistnej udalosti, teda 3-ročná premlčacia lehota by začala plynúť 25.10.2008. Žalobcovia sa domáhali rozšírenia žaloby o žalovaného v rade 2/ 25.02.20011, teda v rámci premlčacej lehoty, ktorá plynie inak u žalovaného v rade 2/ vzhľadom na jeho postavenie ako poisťovateľa motorového vozidla žalovaného v rade 1/. Žiadali preto rozsudok okresného súdu zmeniť a ich návrhu v celom rozsahu vyhovieť. Zároveň si uplatnili náhradu trov odvolacieho konania, ktoré vyčíslili.

3. Žalovaný v rade 1/ v odvolaní proti rozsudku okresného súdu uviedol, že s rozhodnutím okresného súdu nesúhlasí, pretože z neho nie je zrejmé, z čoho súd pri rozhodovaní vychádzal, najmä z čoho vyvodzoval, aká výška nemajetkovej ujmy žalobcom prináleží. Z jeho pohľadu je táto výška nejasná a nepreskúmateľná. Pokiaľ sa aj súd v odôvodnení rozsudku odvoláva na ust. § 13 ods. 3 OZ, výpočet jednotlivých peňažných súm, ktoré sú uvedené v slovenských korunách, nekorešpondujú s petítom rozsudku okresného súdu, ich výpočet je nejasný. Pokiaľ sa týkalo zamietnutia žaloby vo vzťahu k žalovanému v rade 2/, zastal názor, že tento mal v konaní vystupovať ako vedľajší účastník, prípadne do úvahy prichádza jeho postavenie ako žalovaného v rade 2/ s tým, že vzhľadom na ust. § 106 ods. 2 OZ neprichádza do úvahy námietka premlčania, ktorú vzniesol žalovaný v rade 2/ aj s poukazom na ust. § 15 zákona č. 281/2001 Z. z., pretože pokiaľ má žalovaný v rade 1/ povinné zmluvné poistenie uzatvorené u žalovaného v rade 2/, jedná sa o nerozlučné spoločenstvo vyplývajúce priamo zo zákona a v danom prípade postačuje, aby žalobcovia žalovali žalovaného v rade 1/, ktorý mal v prípade zodpovednosti za škodu povinnosť plniť v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z.. Žiadal preto rozsudok okresného súdu zrušiť.

4. Žalovaný v rade 2/ v o vyjadrení k odvolaniu účastníkov uviedol, že v danom spore nie je pasívne vecne legitímovaný, pričom k otázke uplatnenej námietky premlčania poukazoval na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 5Cdo/265/2009, 5Cdo/278/2007.

5. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v intenciách ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 214 O.s.p. rozsudok okresného súdu ako správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

6. Na dovolanie žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 10. apríla 2014, sp.zn. 9Co/124/2014 v spojení s opravným uznesením zo 16. septembra 2014, sp.zn. 9Co/124/2014 Najvyšší súd SR uznesením č. k. 7Cdo/400/2015-170 zo dňa 07. júna 2017 v spojení s opravným uznesením č. k. 7Cdo/400/2015-178 zo dňa 26. júla 2017 rozsudok Krajského súdu v Žiline z 10. apríla 2014, sp. zn. 9Co/124/2014 v spojení s opravným uznesením zo 16. septembra 2014, sp. zn. 9Co/124/2014 zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie. Pri rozhodovaní zohľadnil, že žalovaný v rade 2/ podal vyjadrenie k odvolaniu žalobcov v rade 1/ až 4/ a žalovaného v rade 1/ (č. l. 96), avšak toto vyjadrenie žalobcom doručené nebolo, pričom žalovanému v rade 1/ súd prvej inštancie predmetné vyjadrenie doručil (č. l. 97). Žalobcovia sa teda nemali možnosť dozvedieť o tomto vyjadrení a prípadne sa k nemu aj vyjadriť. Opomenutím doručenia tohto vyjadrenia došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces v súlade s

článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tým k odňatiu ich možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. Odvolaciemu súdu uložil doručiť vyjadrenie žalovaného 2/ k odvolaniu žalobcov a žalovaného 1/ s tým, že až po vykonaní tohto procesného úkonu bude možné pokračovať v odvolacom konaní.

7. Odvolací súd odstránil najvyšším súdom vytknutý procesný nedostatok.

8. Žalobcovia vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného v rade 2/ uviedli, že žalovaný v rade 2/ je v každom prípade vecne pasívne legitimovaný. Dali do pozornosti uznesenie Ústavného súdu SR zo 16.12.2005 sp.zn. III. ÚS 646/2015-30, ktoré sa presvedčivo vyporiadalo s pasívnou vecnou legitimačiou poisťovne, kde práve žalovaný v rade 2/ ako obchodná spoločnosť podávala ústavnú sťažnosť k plneniu nemajetkovej ujmy z povinného zmluvného poistenia v prípade zodpovednosti vodiča. Pokiaľ preto žalovaný 1/ zodpovedá za nemajetkovú ujmu (a teda škodu) spôsobenú žalobcom (riadením a prevádzkovaním motorového vozidla, ktorým bol manžel a otec žalobcov usmrtený), žalovaný v rade 2/ ako poisťovňa - poisťovateľ rizík analogicky (popri žalovanom v rade 1/) aj za túto osobitnú skupinu prípadov škôd v dôsledku zásahu do osobnostných práv fyzických osôb má povinnosť plniť v zmysle ust. § 15 ods. 1 Zákona o PZP, a teda je daná jeho pasívna vecná legitimačia v konaní. Za neopodstatnenú považovali i námietku premlčania vznesenú žalovaným v rade 2/ s poukazom na odôvodnenie odvolania žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Žilina z 05.10.2012, č.k. 8C/221/2008-62. Ak by totiž išlo o právo, ktoré podlieha premlčaniu, je nutné poukázať na § 104 OZ, ktorý upravuje výlučne začiatok plynutia lehoty vo vzťahu k poisťovni ako žalovanému v rade 2/. Ustanovenie § 104 OZ odlišne určuje začiatok plynutia premlčacej lehoty podľa § 101 OZ a vzťahuje sa na všetky druhy poistenia. Nedochoádza k rozporu s § 15 ods. 2 Zákona o PZP, ktorý hovorí o totožnej úprave pre premlčanie pre poisťovateľa a pre osobu, ktorá škodu spôsobila, čo je ust. § 101 OZ. Žiadali preto rozsudok prvoinštančného súdu zmeniť, žalobe žalobcov v celom rozsahu vyhovieť a priznať im nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

9. Žalovaný v rade 1/ vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcov uviedol, že sa stotožňuje s vyjadrením žalobcov v rade 1/ až 4/ v tom, že pohľadávka nie je voči žalovanému v rade 2/ premlčaná, ako i v tom smere, že žalovaný v rade 2/ je vecne pasívne legitimovaný subjektom v predmetnom konaní. Žalovaný v rade 1/ zároveň svoju pasívnu legitimačiu v súdnom konaní nespochybnil. Poukázal na skutočnosť, že si svoju povinnosť v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. riadne splnil nahlásením spôsobenej škody žalovanému v rade 2/ 20.11.2007, teda má za to, že žalovaný v rade 2/ má povinnosť uhradiť spôsobenú škodu podľa zákona č. 381/2001 Z. z., pričom zároveň poukázal na § 797 ods. 2 OZ, podľa ktorého právo na plnenie vznikne, ak nastane skutočnosť, s ktorou je spojený vznik povinnosti poistiteľa plniť (poistná udalosť), a teda k premlčaniu jeho práva nedošlo bez ohľadu na to, v ktorom štádiu do konania vstúpil. Navrhoval, aby odvolací súd zmenil rozsudok prvoinštančného súdu a uložil žalovaným v rade 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne nemajetkovú ujmu žalobcom nahradiť.

10. Žalobcovia vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného v rade 1/ uviedli, že sa stotožňujú s vyjadrením žalovaného v rade 1/ a svoje tvrdenie podporne opierajú o súdne rozhodnutia, ktoré sa zaoberali v obdobných prípadoch otázkou plynutia premlčacej doby plynúcej z práva na plnenie z poistenia. V prvom rade poukázali na zákonné ust. § 101 OZ v platnom znení, ktorý počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby viaže na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. V tejto súvislosti poukázali i na nemenej dôležité zákonné ust. § 104 OZ, ktoré ustanovuje: „Pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba za rok po poistnej udalosti.“ Citované zákonné ustanovenie sa vzťahuje na všetky druhy poistenia, pričom v tejto súvislosti dali do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Košiciach 4Co/61/2012 zo dňa 06.11.2014, rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 23.02.2011, sp.zn. 25Cdo/3771/2008, Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/28/2008 zo dňa 11.12.2008. Zároveň uviedli, že rozhodujúcou skutočnosťou pre určenie začiatku plynutia premlčacej doby je okamih, kedy došlo k poistnej udalosti v zmysle ust. § 797 ods. 2 OZ v platnom znení, čo s poukazom a v súvislosti s vyššie uvádzanými skutočnosťami odôvodňuje a preukazuje, že námietka premlčania zo strany žalovaného 2/ je v tomto prípade neopodstatnená, a to i bez ohľadu na jeho neskorší vstup do konania.

11. Odvolací súd v súlade s ust. § 382 C. s. p. vyzval strany sporu, aby v lehote 10 dní sa vyjadrili k predbežnému právnomu posúdeniu veci zo strany odvolacieho súdu v tom zmysle, že oproti

doterajšiemu vyslovenému právnomu názoru odvolací súd v zmysle uznesenia Ústavného súdu SR III. ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016 považuje žalovaného v rade 2/ za vecne pasívne legitimovaný subjekt v predmetnom konaní. K otázke premlčania uplatnených nárokov vo vzťahu k žalovanému 2/ odvolací súd v súlade s ustanovením znenia § 101 a § 104 OZ a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach 4Co/61/2012 zo dňa 06.11.2014 prijal záver, že pri právach na plnenie z poistenia je potrebné premlčaciu dobu z hľadiska začiatku jej plynutia posudzovať podľa § 104 OZ, ktorý určuje začiatok plynutia premlčacej doby odchyľne a fakticky predlžuje premlčaciu dobu o jeden rok. Tento záver platí pre všetky druhy poistenia, vrátane povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, pričom v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 23.02.2011, sp.zn. 25Cdo/371/2008, ako i rozsudok Najvyššieho súdu SR 3Cdo/28/2008 zo dňa 11.12.2008.

12. Žalovaný v rade 1/ vo vyjadrení k výzve odvolacieho súdu uviedol, že rešpektuje uznesenie Ústavného súdu SR III. ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016 v nadväznosti na Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES, pričom v otázke premlčania nároku žalobcov vo vzťahu k žalovanému v rade 2/ zotrval na svojom predchádzajúcom vyjadrení. Navrhol, aby žalovaný v rade 2/ z titulu zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenou prevádzkou motorového vozidla bol zaviazaný uhradiť nemajetkovú ujmu žalobcom v rade 1/ až 4/ a voči žalovanému v rade 1/, aby bola žaloba zamietnutá.

13. Žalobcovia vo vyjadrení k výzve odvolacieho súdu uviedli, že sa v celom rozsahu stotožňujú s právnym názorom odvolacieho súdu pri posudzovaní otázky, či pod pojem „škoda“ možno zahrnúť i nemajetkovú ujmu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, a to v takom rozsahu, ako uviedol vo svojej výzve zo dňa 16.01.2018, v ktorej sa argumentačne oprel o uznesenie Ústavného súdu SR III. ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016. Zároveň na doplnenie uviedli, že náhrada nemajetkovej ujmy v súlade so zásadou slušnosti a naplnenia požiadavky morálnej správnosti je predovšetkým požiadavkou spravodlivosti, ktorá je v tomto prípade spôsobilá naplniť reštitučnú podstatu kompenzácie. Aj v tomto prípade niet teda pochybností o povinnosti krytia nemajetkovej ujmy poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú žalobkyni motorovým vozidlom (čo potvrdzuje aj uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 16.12.2015, III. ÚS 646/2015-30, z ktorého tiež nesporne vyplýva, že žalovaný 2/ je vecne pasívne legitimovaný), ktorá je zabezpečená a definovaná aj právnou úpravou EÚ (rozsudok SD C-22/12 v Haasová, bod 39.). Z tohto dôvodu je potrebné vec, teda náhradu nemajetkovej ujmy krytú povinným zmluvným poistením riešiť v súlade aj s komunitárnym právom. Pod pojem ujma na zdraví je treba zahrnúť akúkoľvek ujmu, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnostnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu (rozsudok SD C-22/12, bod 47.). Za absolútne správne považovali, že súd pri posudzovaní otázky premlčania nárokov žalobcov proti žalovanému v rade 2/ prijal záver, v ktorom bral do úvahy i tvrdenia žalobcov a ich argumentáciu v prejednávanej veci pozostávajúcu z názoru, že pri právach na plnenie z poistenia je potrebné premlčaciu dobu z hľadiska začatia jej plynutia posudzovať podľa § 104 OZ, ktorý určuje začiatok plynutia premlčacej doby odchyľne od ust. § 101 OZ, a to tak, že okamih začatia jej plynutia nastáva až rok po poistnej udalosti.

14. Žalovaný v rade 2/ vo vyjadrení k výzve odvolacieho súdu uviedol, že nesúhlasí s proeurópskym výkladom ust. § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako „Zákon o PZP“) v spojení s ostatnými ustanoveniami citovaného Zákona o PZP. V tejto súvislosti poukazoval na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR ako najvyššej súdnej autority v teritoriálnom priestore SR zo dňa 20.04.2011, sp.zn. 4Cdo/168/2009. Subsumovanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniknutých z dôvodu neoprávneného zásahu do tzv. osobnostných práv pod pojem „škoda na zdraví“ uvedený v § 4 ods. 2 písm. a/ Zákona o PZP sa nedá zdôvodniť ani eurokomformným výkladom predmetného ustanovenia, nakoľko tzv. motorová smernica, ktorá sa týka poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla hovorí o „poistení zodpovednosti za škodu“, o „náhrade škody“ a „odškodnení poistených osôb“ (Smernica 2009/103/ES), ktorá predstavuje kodifikované znenie tzv. motorových smerníc. Smernica sa zaoberá poistením zodpovednosti za škodu (spôsobenú prevádzkou motorového vozidla) a nie poistením nárokov vzniknutých z iného titulu než je zodpovednosť za škodu. Za opomínanú skutočnosť považoval, že smernica ako právny inštitút nemá právnu záväznosť pre Slovenskú republiku a je potrebná jej implementácia. Ak je implementácia smernice nedostatočná, legislatíva upravuje zákonný postup vyodenia zodpovednosti voči štátu. Ministerstvo financií SR ako gestor zákona jednoznačne prejavilo názor, že nemajetková ujma nie

je škodou na účely Zákona o PZP a navyše zdôraznilo, že takáto aplikácia európskych smerníc je v rozpore s ich poslaním, keďže voči Slovenskej republike nebolo iniciované žiadne konanie o zlej, resp. nesprávnej aplikácii európskych smerníc. Ďalej uviedol, že poisťovňa je viazaná pri výkone povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla Zákonom o PZP, do ktorého obsahu boli podľa príslušných dôvodových správ transponované aj smernice Európskeho parlamentu a Rady Európskej únie. Zdôraznil, že nielen z názvu Zákona o PZP, ale aj z jeho celého obsahu vyplýva, že predmetné povinné zmluvné poistenie kryje nároky z titulu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, nie však iné prípadné nároky vzniknuté z iného titulu. Uznesenie Ústavného súdu SR III. ÚS 666/2016, ktoré je častým argumentom obhajoby existencie pasívnej vecnej legitímácie poisťovní, podľa názoru žalovaného v rade 2/ je interpretované nesprávne. Ústavný súd SR sa nezaoberal hodnotením právnej stránky veci ako takej, zaoberal sa len otázkou porušenia základného práva podľa článku 46 ods. 1 v kontexte s článkom 20 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy SR. Označil odôvodnenie súdu za dostatočné - nehodnotil ho po stránke právnej. Ďalej zastal názor, že Ústavný súd SR vyjadrením sa k aplikácii zákona prekročil svoju pôsobnosť a pre všeobecné súdy v kontexte nezávislého poslanca sudcu by nemal byť záväzným. Uviedol, že rozhodovacia línia Najvyššieho súdu SR sa nezmenila ani po uznesení Ústavného súdu SR, kedy 15.15.2017 Najvyšší súd SR jednoznačne konštatoval, že § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z. z. nepokryva nemajetkovú ujmu, ale kryje iba „škodu na zdraví“, pričom škoda na zdraví a nároky spôsobené zásahom do osobnostných práv OZ striktné od seba odlišuje (viď § 13 ods. 2 a § 16 OZ na jednej strane a § 444 a nasl. OZ na strane druhej). Žalovaný v rade 2/ za potrebné považoval zaoberať sa škodou nielen cez ustanovenia OZ, ale zamerať sa na jej náhradu cez ustanovenia Zákona o PZP, nakoľko žalovaný v rade 2/ je povinný na náhradu škody len cez ustanovenia Zákona o PZP a tento zákon sám definuje, čo sa škodou na jeho účely rozumie. Ak OZ pozná aj škodu imateriálnu, cez ustanovenia Zákona o PZP sa táto škoda nenahrádza s výnimkou prípadov, ktoré Zákon o PZP pozná (náhrada sťaženia spoločenského uplatnenia, náhrada za bolesť, t.j. škody na zdraví). Zákon o PZP náhradu nemajetkovej ujmy nepozná, a teda ak dôjde k aplikácii smernice súdom eurokonformne a súd pomyslene pridá k § 4 Zákona o PZP nemajetkovú ujmu, postaví sa do role tvorcu zákona, čo je v priamom rozpore s ústavnými princípmi právneho štátu. Pokiaľ sa týka otázky premlčania nároku žalobcov, uviedol, že interpretácia judikovaná i Najvyšším súdom SR (sp.zn. 2Cdo/278/2007) je pravdivá, pokiaľ ide o uplatnenie nároku voči osobe, ktorá do práv zasiahla. Táto interpretácia ale nie je možná pri uplatňovaní náhrady nemajetkovej ujmy ako škody cez ustanovenia Zákona o PZP voči žalovanému v rade 2/. Zákon o PZP síce v ust. § 15 ods. 2 ustanovuje, že na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťiteľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila, avšak primárne toto ustanovenie hovorí o škode a nie o náhrade nemajetkovej ujmy. Nemožno preto aplikovať inštitút premlčania nemajetkovej ujmy na premlčanie nemajetkovej ujmy, ktorá je pri takomto posúdení vyhodnotená ako škoda na účely Zákona o PZP. Zákon o PZP nepozná náhradu nemajetkovej ujmy, ale len inštitút náhrady škody, pričom s poukazom na znenie ust. § 104 zastal názor, že súd nesprávne stotožnil nároky voči poškodenému, s poistným plnením a začiatkom plynutia premlčacej doby. Podľa tohto zákonného ustanovenia účelom oddialenia plynutia premlčacej doby bolo, aby poisťovne mali priestor na prešetrenie a riadne zlikvidovanie poistnej udalosti v zmysle poistnej zmluvy. Toto ustanovenie ale nie je možné aplikovať, ak dochádza k plneniu za poisteného poškodenému, kedy poisťovňa je v pozícii poisteného vo vzťahu k poškodenému. S touto argumentáciou korešponduje i znenie smernice, účelom ktorej bolo, aby v prípade nízkej bonity škodcu poškodení nehodou nezostali bez odškodnenia. V tejto súvislosti poukázal i na uznesenie Najvyššieho súdu SR 3Cdo 18/2016 a na R 16/2014. V nadväznosti na uvedené žiadal žalobu voči žalovanému v rade 2/ ako nedôvodnú zamietnuť.

15. Žalobcovia vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného v rade 2/ zotrvali na svojich predchádzajúcich stanoviskách s tým, že vyjadrenie žalovaného v rade 2/ nie je správne vyložené a aplikované na predmetnú vec. V otázke pasívnej legitímácie žalovaného 2/ sa naďalej stotožnili s uznesením Ústavného súdu SR III. ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016, pričom podporne poukázali na uznesenie Ústavného súdu SR zo 16.12.2015, III. ÚS 646/2015-30, z ktorého nesporne vyplýva, že žalovaný v rade 2/ je vecne pasívne legitimovaný a zároveň i na rozsudok SD-C 22/12 Haasová, bod 39. Uviedol, že závery vyslovené v poukazovaných uzneseniach Ústavného súdu SR vychádzajú z eurokonformného výkladu vyplývajúceho z judikatúry Súdneho dvora EÚ, ktorý vo svojich rozhodnutiach nehovorí o samostatnom od pojmu škoda oddelenom pojme nemajetková ujma, ale hovorí o škode z dôvodu nemajetkovej ujmy. Ústavný súd SR jednoznačne konštatoval ústavnú udržateľnosť, výsledkom ktorej bol extenzívny výklad pojmu škoda na zdraví podľa Zákona o PZP, z čoho vyplýva, že pokiaľ usmrtenie pri dopravnej nehode vyvolá občianskoprávnu zodpovednosť za škodu podľa § 444 OZ, ale

aj občianskoprávnou zodpovednosť za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti, musí takáto ujma spadať pod poisťné krytie z povinného zmluvného poistenia. V tomto prípade nie je ani dôležité, že náhrada nemajetkovej ujmy za stratu života a náhrada škody sú upravené každé v inej časti OZ. Význam a podstata spočíva práve v tom, že povinné poistenie kryje akúkoľvek škodu/ujmu, teda materiálnu aj nemateriálnu, čo vyplýva aj z platnej právnej úpravy, kde extenzívny výklad pojmu škoda zahŕňa aj ujmu na zdraví (§ 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov). Škodou (ujmou) sa podľa európskeho práva rozumie aj nemateriálna škoda. Dôležitý je teda eurokonformný výklad zákona, aby nebol popretý zmysel a účinok smernice o poistení. Právna úprava, ktorá by tomuto odporovala, bráni naplneniu cieľa smerníc EÚ a takáto právna úprava sa nesmie použiť (Simmenthal C-106-77). Práve pre ochranu práv vyplývajúcich zo smerníc sa jednotlivcovi dáva možnosť domáhať sa svojich práv zo smernice s poukazom, že každý súd alebo iný orgán verejnej moci musí vykladať vnútroštátne právo, v tomto prípade spomínaný Zákon o PZP v súlade s ustanoveniami a cieľmi smernice (rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 26. mája 2015, sp. zn. 20Co 183/2014). V súvislosti s premlčaním nároku na plnenie z poistenia a určenie začiatku plynutia premlčacej doby opätovne zotrvali na tvrdení, že nemožno ignorovať a opomenúť názory súdov, z ktorých jednoznačne vyplýva a je viac ako zrejmé, že pri právach na plnení z poistenia sa začiatok plynutia premlčacej doby posudzuje odlišne, osobitne, resp. špeciálne podľa § 104 OZ od všeobecnej premlčacej doby, ktorá upravuje dĺžku premlčacej doby, ako i okamih, od ktorého premlčacia doba začína plynúť odchylné (§ 101 OZ a § 106 OZ) (rozsudok Krajského súdu v Košiciach 4Co 61/2012 zo dňa 06.11.2014, rozsudok Najvyššieho súdu ČR 25Cdo 3771/2008 z 23.02.2011, rozsudok Najvyššieho súdu SR 3Cdo 28/2008 zo dňa 11.12.2008).

16. Žalovaný v rade 1/ sa k vyjadreniu žalovaného v rade 2/ nevyjadril.

17. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v podanom odvolaní a súc viazaný odvolacími dôvodmi (§ 379, § 380 C. s. p.) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 C. s. p. a contrario rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovej časti rozhodnutia.

18. Z výsledkov vykonaného dokazovania jednoznačne bolo preukázané, že predmetom preskúmvanej veci je nárok na náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu, že žalovaný svojím protiprávnym konaním neoprávnené zasiahol do práva na ochranu osobnosti žalobcov, konkrétne do ich práva na súkromie a rodinný život. Došlo tým k neodčiniteľnej ujme, k deštrukcii rodiny a vôbec interpersonálnych vzťahov, keď žalobkyňa v rade 1/ stratila svojho najbližšieho človeka - manžela a maloleté deti svojho otca. Je pravdou, že náhrada nemateriálnej ujmy v peniazoch nie je náhradou za život, slúži len na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy.

19. Pri stanovení výšky je smerodajných niekoľko faktorov, ktorými sú ustálenie, či bol žalovaný pôvodcom takéhoto zásahu, či k zásahu do práv došlo úmyselne alebo z nedbanlivosti, ako aj to, akým spôsobom, boli žalobcovia, resp. žalobkyňa uspokojení v trestnom konaní.

20. Je nepochybné, že žiadna suma priznaná súdom nie je dostatočná vzhľadom na spôsobenú ujmu a nie na to, aby nahradila život človeka. Cieľom tohto inštitútu je ujmu zmierniť, najmä v prípadoch, keď navrátenie do pôvodného stavu do úvahy neprichádza.

21. Súd určuje výšku náhrady podľa svojej úvahy, i tá však podlieha hodnoteniu. Základom úvahy je zistenie takých skutočností, ktoré súdu umožnia založiť úvahu na určitom kvantitatívnom posúdení základných súvislostí posudzovaného prípadu. Súd je povinný vychádzať z úplne zisteného skutkového stavu, opierať sa o úplné aj preskúmateľné hľadiská, ktorými sú predovšetkým zistená závažnosť majetkovej ujmy a zistené okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo.

22. Kým český právny poriadok obsahuje „vyčíslenie“ hodnoty ľudského života, ten náš nie ani len rámcovo. Český občiansky zákonník určuje cenu života od 85.000,00 Kč - 240.000,00 Kč, pričom záleží na vzťahu k osobe, ktorá zomrie cudzím zavinením. V tomto prípade majú blízki príbuzní zákonný nárok na jednorazové odškodnenie v uvedenej výške, pričom prax zastáva názor, že túto zákonnú čiastku nemožno zvyšovať. Navýšenie náhrad nad paušálnu jednorazovú čiastku je možné len v mimoriadnych prípadoch, v ktorých k porušeniu práva došlo. Takúto čiastku je možné priznať bez ďalšieho dokazovania, a to priamo z titulu príbuzenského vzťahu s usmrteným.

23. V predmetnej veci jednoznačne bola preukázaná zodpovednosť odporcu za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti navrhovateľov, a to do práva na ich súkromie a rodinný život, ktorý bol smrťou ich otca a manžela natrvalo narušený. Okresný súd uvedenú zodpovednosť správne posúdil ako objektívnu zodpovednosť, teda zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie. Taktiež pokiaľ sa týkalo určenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy, volacieho súdu okresný súd správne túto odstupňoval zohľadniac okolnosť, akým spôsobom neoprávnený zásah zo strany žalovaného zasiahol do práva na ochranu osobnosti žalobcov a ako ich rodinný život ďalej ovplyvnil. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy okresný súd dostatočným spôsobom zohľadnil i okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu zo strany žalovaného do osobnostných práv žalobcov došlo a taktiež i zistenú závažnosť majetkovej ujmy. Výškou priznanej náhrady aspoň určitým spôsobom zmiernil následky, ktorých navrátenie do pôvodného stavu neprichádza do úvahy. Okresným súdom ustálená výška náhrady nemajetkovej ujmy zodpovedá rozhodovacej činnosti slovenských súdov a v dostatočnom rozsahu zohľadňuje nielen dopad neoprávneného zásahu žalovaného do života žalobcov, ako i to, že k zásahu do ich práv nedošlo úmyselným konaním zo strany žalovaného ale z neobstaranosti.

24. Účastníci sú viazaní výrokom rozhodnutia nie jeho dôvodmi. Výroková časť napadnutého rozhodnutia obsahuje jednoznačné číselné vyjadrenie priznaných nárokov a teda je dostatočne zrozumiteľným a určitým exekučným titulom.

25. Vo svetle judikatúry Ústavného súdu SR ako najvyššej súdnej autority, vychádzajúc z uznesenia Ústavného súdu SR III. ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016, ako i uznesenia Ústavného súdu SR III. ÚS 646/2015-30 zo dňa 16.12.2015, na rozdiel od predchádzajúceho právneho názoru vysloveného v rozsudku Krajského súdu v Žiline 9Co 124/2014 zo dňa 10.04.2014 v súvislosti s opravným uznesením, ktorý bol zrušený na podklade dovolania žalobcov Najvyšším súdom SR, dospel odvolací súd k záveru, že je potrebné nároky žalobcov uplatnené v predmetnom konaní na náhradu nemajetkovej ujmy v otázke krytia povinným zmluvným poistením riešiť i v súlade s komunitárnym právom. Napokon i Ústavný súd v uznesení III. ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016 vyslovil, že ak slovenský zákonodarca do zákonného pojmu „škoda“ použitého v Zákone o PZP, a teda do rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu v zmysle uvedeného zákona nezahrnul aj nemajetkovú ujmu a jej poistné krytie, dostal sa vzhľadom na záväzný výklad zodpovedajúcich smerníc (konsolidovaná Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti) do rozporu so zámerom tvorca újmej právnej regulácie identifikovaného Súdnym dvorom. Záver súdov o možnosti extenzívneho výkladu pojmu „škoda“ použitého v Zákone o PZP nepovažoval za arbitrárny ani inak ústavne neudržateľný, pričom za podporný argument pre záver o ústavnej akceptovateľnosti právnych záverov konajúcich súdov považoval fakt, že Občiansky zákonník v samotnej šiestej časti (zodpovednosť za škodu a bezdôvodné obohatenie) kladie škodu aj do polohy nemateriálnej, čo dokazuje § 444 OZ, podľa ktorého pri škode na zdraví sa jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia. Prijat' teda zaver, že pojem „škoda“ nevykazuje žiadne imateriálne konotácie, nezodpovedá dokonca ani dikcii dotknutých ustanovení OZ. Napokon záver o dostatku vecnej pasívnej legitímácie žalovaného v rade 2/ v predmetnom spore je udržateľný a aj z pohľadu uznesenia Ústavného súdu SR zo 16.12.2015, III. ÚS 646/2015-30, I. ÚS 206/2015 z 29.04.2015, v ktorých ústavný súd jednoznačne konštatoval ústavnú udržateľnosť extenzívneho výkladu pojmu škoda na zdraví podľa Zákona o PZP s tým, že pokiaľ usmrtenie pri dopravnej nehode vyvolá občianskoprávnu zodpovednosť za škodu podľa § 444 OZ, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti, musí takáto ujma spadať pod poistné krytie z povinného zmluvného poistenia. Za bez významu považoval, že náhrada nemajetkovej ujmy za stratu života a náhrada škody sú upravené každá v inej časti OZ. Význam a podstata spočíva práve v tom, že povinné poistenie kryje akúkoľvek škodu/ujmu, teda materiálnu aj nemateriálnu, čo vyplýva za použitia eurokonformného výkladu aj z platnej právnej úpravy, kde extenzívny výklad pojmu škoda zahŕňa aj ujmu na zdraví (§ 4 ods. 2 písm. a/, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov).

26. Z hľadiska posúdenia otázky premlčania nároku žalobcov vo vzťahu k žalovanému v rade 2/ odvolací súd, vychádzajúc z judikatúry súdov, najmä rozsudku Krajského súdu v Košiciach 4Co 61/2012 zo dňa 06.11.2014, rozsudku Najvyššieho súdu ČR z 23.02.2011, sp. zn. 25Cdo 3771/2008 a rozsudku Najvyššieho súdu SR 3Cdo 28/2008 z 11.12.2008, dospel k presvedčeniu, že pri právach na plnenie z poistenia sa začiatok plynutia premlčacej doby posudzuje odlišne, resp. špeciálne podľa § 104 OZ od

všeobecnej premlčacej doby, ktorá upravuje dĺžku premlčacej doby, ako i okamih, od ktorého premlčacia doba začína plynúť odchyľne (§ 101 OZ a § 106 OZ). Podľa názoru súdov uvedených v poukazovaných rozhodnutiach počiatok plynutia premlčacej doby podľa § 104 OZ dopadá na všetky druhy poistenia, vrátane povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Ust. § 104 OZ nerozlišuje medzi jednotlivými druhmi poistenia, z čoho vyplýva, že sa vzťahuje na poistenie zmluvné aj zákonné, či už ide o poistenie majetku, poistenie osôb alebo poistenie zodpovednosti za škodu. Pokiaľ i žalovaný v rade 2/ dôvodil, že začiatok plynutia premlčacej doby pri právach na plnenie podľa § 104 OZ je definovaný za 1 rok po poistnej udalosti pre potreby poisťovne, je potrebné uviesť, že z doslovného znenia tohto zákonného ustanovenia tieto skutočnosti nevyplývajú, teda možno vyvodiť, že počiatok plynutia premlčacej doby v zmysle tohto zákonného ustanovenia sa vzťahuje pre všetky subjekty dotknuté na právach na plnenie z poistenia. Zákon č. 381/2001 Z. z. v ust. § 15 od 01.01.2002 zaviedol všeobecný priamy nárok poškodeného na náhradu škody proti poisťovateľovi zodpovednej osoby (action direct) tak, ako to poznajú všetky obdobné právne úpravy v Európe, preto v prípade škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla si poškodený môže vybrať, či nárok na náhradu škody uplatní voči škodcovi (poistenému) alebo voči poisťovateľovi, alebo voči obidvom súčasne (solidárne).

27. Ak potom v predmetnom konaní si žalobcovia uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy tak voči škodcovi, ako i voči jeho poisťovateľovi, teda voči obidvom súčasne - solidárne, postupujúc podľa § 15 Zákona o PZP, odvolací súd nezistil žiaden dôvod, ktorý by možnosť uplatnenia priameho nároku poškodeného na náhradu škody voči poisťovateľovi zodpovednej osoby bránil súdu postupovať v zmysle ust. § 104 v súvislosti s § 101 OZ. Napokon poškodení si uplatnili iba svoje právo na plnenie z poistenia zodpovednej osoby - škodcu, v nadväznosti na čo odvolací súd ustálil, že i v takomto prípade začína premlčacia doba plynúť za rok po poistnej udalosti.

28. Ak potom k dopravnej nehode, pri ktorej bol usmrtený manžel a otec žalobcov, došlo 25.10.2007, trojročná premlčacia lehota na uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch začala plynúť nasledujúcim dňom, t. j. 26.10.2007 a uplynula po 3 rokoch podľa ust. § 101 OZ, teda 26.10.2010. Žalobcovia podali návrh na pristúpenie žalovaného v rade 2/ do konania dňa 25.02.2011, čo znamená, že pri súčasnej aplikácii ust. § 104 OZ je udržateľný názor odvolacieho súdu o tom, že nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy vo vzťahu k žalovanému v rade 2/ premlčaný nie je.

29. Pokiaľ žalovaný v rade 1/ žiadal žalobu vo vzťahu k sebe zamietnuť, s poukazom na vecnú pasívnu legitímáciu žalovaného v rade 2/ je potrebné uviesť, že i vecná pasívna legitímácia žalovaného v rade 2/ jeho pasívnu legitímáciu v spore nevyklučuje, žalobcovia uplatnili nárok tak voči škodcovi, ako i voči jeho poisťovateľovi. Bolo na žalovanom v rade 1/, aby oznámil príslušnej poisťovni, že je proti nemu vedené takéto konanie, umožnil poisťovni vstúpiť do konania ako vedľajšiemu účastníkovi. Ustanovenie § 15 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov iba umožňuje, aby poškodený si vybral, či nárok na náhradu škody uplatní voči škodcovi (poistenému) alebo proti poisťovateľovi alebo voči obom naraz. To, že si žalobcovia uplatnili v konaní nárok i voči poisťovateľovi ako žalovanému v rade 2/, v žiadnom prípade neznamená ani nezakladá stratu pasívnej legitímácie škodcu (poisteného). Zo Zákona o PZP za použitia OZ vyplýva pasívna solidarita, na podklade čoho odvolací súd uložil tak žalovanému v rade 1/, ako i žalovanému v rade 2/ povinnosť nahradiť žalobcom nemajetkovú ujmu v rozsahu vymedzenom vo výrokovej časti spoločne a nerozdielne.

30. Žalobcovia v rade 2/ až 4/ boli so svojimi nárokmi úspešní, na podklade čoho im odvolací súd priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Žalobkyňa v rade 1/ bola v konaní neúspešná, nakoľko si uplatnila sumu, ktorá bola zjavne premrštená, nezodpovedala ani ustálenej judikatúre, rozhodovacej praxi súdov. Vychádzajúc však zo skutočností, ktoré viedli žalobkyňu v rade 1/ k uplatneniu práva na súde, pri porovnaní jej sociálnej situácie ako vdovy starajúcej sa o 3 maloleté deti v porovnaní s majetkovou situáciou žalovaného v rade 1/ a žalovaného v rade 2/, žalovanému v rade 1/ a žalovanému v rade 2/ nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k nej nepriznal (§ 257 C. s. p.).

31. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerov hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 C. s. p.)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 C. s. p.)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 C. s. p.)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 C. s. p.)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou

a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 C. s. p.)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 C. s. p.)